

ชื่อผลงาน “ข้องมอญ”

“พอฝากคนรุ่นหลังให้อนุรักษ์งานแกะสลักเครื่องดนตรีไทย เพราะงานโบราณแบบนี้มันมีแต่จะสูญหายรวมถึงการละเล่นดนตรีไทยด้วยเพราะหากไม่มีคนเล่นดนตรีไทยคงไม่มีช่างแกะสลักเช่นกัน ถ้าวันนี้เราลูกหลานไม่ช่วยกันอนุรักษ์ไว้งานแบบนี้ก็คงหายไปตามกาลเวลา”

นายพิเชษฐ เกิดทรง (อายุ 41 ปี) ประเภทงานศิลปหัตถกรรม เครื่องไม้ (แกะสลักข้องมอญ)

ที่อยู่ : 5/1 หมู่ 9 ต.คูสลอด อ.ลาดบัวหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา 13230
โทรศัพท์ : 08-4708-8754

 เกิดทรง ศิลปปลายไทย

งานไม้แกะสลักเป็นหนึ่งในงานศิลปกรรมอันประณีตบรรจงที่ช่างฝีมือนิยมสร้างสรรค์กันมาตั้งแต่สมัยโบราณ นอกจากนี้จะสามารถพบเห็นได้ตามวัดวาอารามแล้ว ยังมีการถ่ายทอดลวดลายการแกะสลักในแบบฉบับประเพณีนิยมเอาไว้ในเครื่องดนตรีไทยหนึ่งชิ้นนั่นคือ “ข้องมอญ” ซึ่งช่างฝีมือทำสืบต่อกันมานับร้อยปี โดยมีลูกหลานเป็นผู้รับการถ่ายทอด และต่อยอดเทคนิคหัตถศิลป์อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมเอาไว้

พิเชษฐ เกิดทรง เป็นลูกหลานอีกคนหนึ่ง que เลือกเดินตามรอยเท้าของ “คุณพ่อพิมพ์” ผู้สร้างบ้าน “เกิดทรงศิลป์ปลายไทย” โดยพิเชษฐได้ตัดสินใจออกจากโรงเรียนเพื่อมาเป็นลูกมือของคุณพ่ออย่างเต็มตัว ตั้งใจฝึกฝนจดจำเทคนิคกระบวนการผสมผสานทักษะเชิงช่างการเขียนลายไทยเข้ากับงานช่างไม้แกะสลัก มากกว่า 29 ปี ด้วยความอดทนและความมุ่งมั่น โดยมีพ่อเป็นผู้ชี้แนะ สั่งสอนและให้กำลังใจเสมอมา

ลำดับการสืบทอดงานหัตถศิลป์

รุ่นที่ 1 : นายพิมพ์ เกิดทรง (คุณพ่อ)

รุ่นที่ 2 : นายพิเชษฐ เกิดทรง (ลูกชาย)

ในคนๆ เดียวจะสามารถทำให้เป็นช่างแกะสลักที่ดีได้
อย่างไรก็ตามแม้ว่าช่างจะเรียนรู้วิธีการทำการเขียนลาย
การแกะสลักแบบเดียวกัน แต่ด้วยทักษะและ
ประสบการณ์การใช้อุปกรณ์เครื่องมือตามความถนัด
ของแต่ละคน ก็ทำให้ความละเอียด ความอ่อนช้อย
ความสวยงามที่ได้ออกมาจะแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ผม
จึงอยากสืบทอดเจตนารมณ์ของคุณพ่อ โดยนำความรู้
มาถ่ายทอดให้กับลูกหลาน และคนในชุมชน ได้เรียนรู้
เพื่อนำไปประกอบอาชีพ และเปิดบ้านให้เป็นแหล่ง
เรียนรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ผู้สนใจได้เข้ามาฝึกทำ
และศึกษาข้อมูล เพื่อเป็นหนึ่งช่องทางในการบันทึก
งานที่คุณพ่อรักไว้ให้คนรุ่นหลังได้สืบค้น ตลอดจน
ไม่คิดหยุดนิ่งที่จะพัฒนาลวดลาย เทคนิคใหม่ๆ เพื่อให้
ให้ได้งานที่มีคุณภาพและทรงคุณค่ายิ่งขึ้น”

“ทุกวันนี้ เรายังคงรักษาเอกลักษณ์งาน
แกะสลักห้องมอญที่ได้รับการถ่ายทอดเอาไว้ โดยมี
หลักสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนหัว ส่วนกลาง และส่วนท้าย
ส่วนหัวจะมีเอกลักษณ์เฉพาะ คือ การแกะสลักแบบ
สามปก หรือแบบมวย มีการแกะสลักหน้าพระที่มี
ใบหน้าอ่อนช้อย นิ้วมือเรียวยาวสมส่วน มุมปาก
อมยิ้มเล็กน้อย สีปากแดงชาดสวยงาม หลังจากนั้น
จะวางลายและแกะสลักในส่วนท้าย แล้วจึงนำมา
ประกอบกับส่วนกลาง เพื่อวางองค์ประกอบของลาย
ให้มีความกลมกลืนสวยงาม เมื่อไปเจอชิ้นงาน
ที่ไหนก็จะรู้ได้ทันทีว่าเป็นงานแกะสลักของบ้านเกิด
ทรงศิลป์ลายไทย”

นอกจากการสืบสานงานดั้งเดิมของผู้เป็นพ่อ
เอาไว้แล้ว ยังมีการต่อยอดมรดกภูมิปัญญา
โดยมีการนำลายนก ลายก้านขด ซึ่งเป็นลายดั้งเดิม
มาผสมผสานกับลายนกคาบและลายเถาว์ก้านขด
นกกเป็ลว ได้อย่างลงตัวและสวยงาม ด้วยชื่อเสียงและ
ประสบการณ์ในการแกะสลักของบ้านเกิดทรงศิลป์
ลายไทย ทำให้ได้มีโอกาสดำเนินงานที่หลากหลายมากขึ้น
อาทิ แกะสลักขาตั้งหม้อ ดาวเพดานติดในพระอุโบสถ
ตราสัญลักษณ์ รวมถึงการนำารางระนาดเก่าที่ไม่มี
ลวดลายมาแกะสลัก ซึ่งยากกว่าการขึ้นชิ้นงานใหม่

ลายก้านขดกนกเป็ลว

เนื่องจากประเภทและความหนาของเนื้อไม้การ
วางลายและการแกะสลักลายต้องระมัดระวังอย่าง
มากจึงนับเป็นงานที่ท้าทาย

“งานโบราณแขนงนี้เป็นงานที่ต้องอาศัย
ความรัก ความอดทนเป็นอย่างยิ่ง เพราะช่างฝีมือ
จำเป็นต้องมีทักษะการเขียนลายไทยและการ
แกะสลักไม่ควบคู่กัน หากมีทักษะทั้งสองอย่างนี้อยู่

รับชมวีดิทัศน์
ผ่าน Application

การเขียนลายไทย

การเขียนลายบนไม้

การต่อกลึงไม้

การแกะสลักม้องมอญ

ชื่อผลงาน : ม้องมอญ

ขั้นตอนดำเนินการ

1. **เตรียมไม้** คือการคัดเลือกไม้ (ไม้จามจุรี, ไม้สัก) นำมาวัดขนาดให้พอดีทั้ง 3 ส่วน ดังนี้
 - **ม้องมอญ (ใหญ่)**
ส่วนหัวประมาณ 6.5 นิ้ว 2 หุน
ส่วนกลางประมาณ 6.5 นิ้ว
ส่วนหางประมาณ 6 นิ้ว
 - **ม้องมอญ (เล็ก)**
ส่วนหัวประมาณ 6 นิ้ว 3 หุน
ส่วนกลางประมาณ 6 นิ้ว 1 หุน
ส่วนหางประมาณ 5.5 นิ้ว 1 หุน
2. **เตรียมลวดลาย** คือการเตรียมลวดลายหรือแบบร่างที่จะใช้แกะสลักทั้ง 3 ส่วน

3. **คว้านไม้** คือการนำไม้ที่เตรียมไว้มาคว้านเนื้อไม้ตรงกลางออกเพื่อให้ได้พื้นที่ในการตกกระทบของเสียงเมื่อตีฆ้องทั้ง 15 ลูก
4. **การแกะสลัก** คือการนำไม้ทั้ง 3 ส่วนที่คว้านเนื้อไม้ตรงกลางออกเรียบร้อยแล้วมาแกะสลักเป็นลวดลายที่ได้ออกแบบไว้
5. **การประกอบไม้** คือการนำไม้ทั้ง 3 ส่วนที่แกะสลักเสร็จมาประกอบกันเป็นรูปทรงของม้องมอญ โดยต่อกันด้วยการต่อกลึงไม้ติดทั้ง 3 ส่วนแล้วใช้ตะปูตอกยึดอีกครั้งเพื่อความแข็งแรง
6. **การขัดผิวไม้** คือการนำดินสอพองมาขัดให้ทั่วผิวไม้เพื่อเป็นการปิดรอยตามด ให้ผิวไม้เรียบเนียน

เตรียมอุปกรณ์

- ไม้เนื้อแข็ง (ไม้จามจุรี ไม้สัก)
- แบบที่จะใช้แกะสลัก
- เครื่องมือแกะสลัก
- อุปกรณ์ตกแต่ง (สี กระจก แผ่นทองคำเปลว)

สแกนหาไลน์ผ่าน Application